

Justitiedepartementet

JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS REMISSVAR ÖVER EN LÅNGSIKTIGT HÅLLBAR MIGRATIONS POLITIK (SOU 2020:54)

Inledande synpunkter

Jämställdhetsmyndigheten har anmodats att yttra sig över ovanstående betänkande. Jämställdhetsmyndighetens yttrande är avgränsat till i huvudsak de frågor som rör myndighetens verksamhetsområde.

Konsekvenser för jämställdheten

Kvinnors etablering på arbetsmarknaden

Det konstateras i betänkandet att nyanlända kvinnor har svårare att etablera sig på arbetsmarknaden, att kvinnor i större utsträckning arbetar deltid och har otryggare anställningar samt att sysselsättningsgapen mellan nyanlända kvinnor och män tenderar att vara stora under de första tio åren i Sverige (s. 429).

Utredningens förslag om ett krav på försörjning för både permanent uppehållstillstånd och anhöriginvandring kommer därmed att påverka kvinnor i betydligt större utsträckning än män. Jämställdhetsmyndigheten vill med anledning av detta erinra om att det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Målet tar sikte på både samhälleliga strukturer, processer, villkor och möjligheter samt på den individuella friheten, kopplat till kön och makt.

Våldsutsatthet

När det gäller uppehållstillstånd som har beviljats på grund av anknytning till make/maka eller sambo gäller så kallad uppskjuten invandringssprövning, vilket innebär att det krävs att förhållandet består för att ett nytt uppehållstillstånd ska beviljas (s.265). Det föreslås av utredningen att undantag mot denna huvudregel ska återinföras i svensk rätt. Den tillfälliga lagen har inte medgett några undantag från huvudregeln.

Jämställdhetsmyndigheten tillstyrker utredningens förslag att det ska kunna göras undantag och att ett fortsatt uppehållstillstånd ska kunna beviljas trots att den tillståndsgrundande relationen upphört. I de fall där en relation upphör på grund utav våld eller annan allvarlig kränkning av frihet eller frid är det av yttersta vikt att svensk lagstiftning inte skapar inlåsnings effekter för den våldsutsatta, vilken i de allra flesta fall är en kvinna. I den fortsatta beredningen bör det även utredas om beviskravet för att våld eller annan kränkning förekommit är för högt, för att säkerställa att den tilltänkta lagstiftningen erbjuder adekvat skydd för våldsutsatta.

Sammanfattning

I betänkandets jämställdhetskonsekvensanalys (s. 432) konstateras att flera av förslagen kan komma att påverka jämställdheten mellan könen på så sätt att de i vissa avseenden kan komma att påverka kvinnor på ett annat sätt än män, vilket även framgår av betänkandets statistik (s. 434) som bekräftar skillnaden mellan kvinnor och män i de olika grunderna för uppehållstillstånd i Sverige.

Mot denna bakgrund vill Jämställdhetsmyndigheten understryka vikten av att regeringen inför beslut baserade på betänkandet:

- Beaktar att ett försörjningskrav för både permanent uppehållstillstånd och möjlighet till anknytningsinvandring kommer att missgynna nyanlända kvinnor på ett icke-tillbörligt sätt,
- Värderar betänkandets förslag utifrån dess konsekvenser för jämställdheten mellan kvinnor och män,
- Säkerställer att lagstiftningen inte skapar inlåsnings effekter för våldsutsatta och andra redan utsatta grupper, samt
- Överväger hur konkret lagstiftning kan utformas så att dessa, varken i sin utformning eller i sin tillämpning, missgynnar kvinnor eller män på ett oproportionerligt sätt.

För Jämställdhetsmyndigheten

Lena Ag
generaldirektör

Anna Tingbäck
verksjurist

I ärendets slutliga handläggning har den strategiska rådgivaren Maria Skalin Alströmer deltagit.